

Árudai adatok a 2012-es évről

A MAKERT-nél már hagyományosnak mondható, az előző évről informálódó kérdőív a tagok között ismét kiosztásra került, az eredményeket pedig összesítettük.

A kérdőívet kitöltő tagok árudái nagyjából egyforma arányban helyezkednek el a fővárosban, megyeszékhelyen és városban, és némileg bár nem szignifikánsan lemaradva falvakban. Jó hír ez a további értékelés szempontjából, így valójában úgy tekinthetjük, hogy minden település méretből érkeztek adatok, ez jóval egyenletes beérkezési eloszlás, mint a korábbi években. Az árudák területe 80%-ban saját tulajdon és 20 %-ban bérlemény, itt az értékekben évek óta nincs változás.

Az árudai fejlesztések némi elmozdulást mutattak a korábbi stagnálás helyett. 2012-ben a kérdőívet leadók 60%-a végzett 1millió Ft alatti fejlesztést, 20% 1 és 10 millió Ft között, míg 20 % egyáltalán nem fejlesztett. 2011-re és 2012-re volt jellemző az egy millió forint alatti fejlesztések megerősödése, 2009-hez és 2010-hez képest úgy tűnik, hogy akik addig nem fejlesztettek minimális mértékben, legfeljebb 1 millió forint értékig beruháztak, viszont a komolyabb értékű beruházások szinte teljesen eltűntek.

Az árudák átlagos területe 3100 m² körül alakul, a kérdőívek értékelésekor évek óta ez az érték jön ki. A fedett fűtött épületek nagysága 164 m², a fedett, de fűtetlen 130 m², míg az üvegházak 218 m² átlagos nagyságúak. A terület nagyságokhoz fontos megjegyezni, hogy fedett, fűtött területtel a válaszadók 56 %-a rendelkezik, fedett, de fűtetlen terület az árudák felében, míg üvegház csak minden harmadik árudában található. Ez némi javulást jelent, az ezelőtti években jellemzően minden negyedik-ötödik árudához tartozott csak üvegház.

A megkérdezett árudák nyitva tartására évi 10 hónap a jellemző, csupán 30%-uk tart nyitva egész évben.

Az árudákban átlagosan 4,6 fő dolgozik, ez az adat azonban önmagában nem jelent semmit. Hasznosabb ha az ároda alapterületéhez viszonyítjuk a munkatársak létszámát. Így átlagértéken számítva egy munkatársra 661 m² ároda terület jut. Érdekes, hogy az értékek óriási szórást mutatnak, az árudák negyven százalékában több mint 850 m² felület jut egy munkatársra, míg az esetek harmadában 300 m² vagy annál kisebb felület. Az árudák harminckét százalékában dolgozik családtag, ahol részt vesznek a munkában ott munkatársak közül átlagosan 2 fő családtag.

Minden kérdőív központi eleme az ároda éves árbevétele. 2012-ben az árudák 13%-a 10 millió Ft alatti bevételről számolt be, 27%-uk 10-20 millió Ft közötti, 20 %-uk 20-30 millió Ft közötti, 27%-uk 30-50 millió Ft közötti, míg 14 %-uk 50 millió Ft feletti árbevételt ért el. A bevételek eloszlása hasonló a korábbi évekhez, az egyes bevételi kategóriák nagyjából azonos arányban vannak jelen. Ha a bevételek területi eloszlását nézzük a fővárosi és megyeszékhelyi árudák bevételei a 30-50 millió forintos kategória körül szóródnak, a városokban és

községekben működő árudák jellemzően 10-20 millió forint bevétellel rendelkeznek.

A munkabérek a költségek átlagosan 39 %-át teszik ki, ez az érték komoly emelkedés az előző évekhez viszonyítva. 2010-2011-ben az átlagos érték nem érte el a 30%-ot. A válaszokban megjelölt értékek nagy szóródást mutatnak (ez szintén jellemzi a korábbi évek adatsorait). Ha megvizsgálom az árudák elhelyezkedése függvényében a fővárosi, megyeszékhelyi árudák esetében átlag alatti, jellemzően 20-25 %-os értékek a jellemzőek, a városok, községek esetében viszont magasabb, nemritkán 60 % körüli értékek a gyakoribbak. Előfordulhat, hogy a kérdőívet kitöltők értelmezték más szempontból a kérdést, azaz némelyek csak a tényleges, kifizetett munkabért számították ide, míg mások a munkabérek, és azokra terhelődő közterheket is ide számították. Ez a megközelítés eredményezhetett ekkora különbséget, más magyarázatot nem tudok rá találni.

Az árbevételek 1 négyzetméterre viszonyított értéke 11400 Ft ha az összes kérdőív eredményét nézzük. Ha az átlagtól nagyon messze levő, szélső értékeket nem számítjuk ez az érték 4000 Ft/négyzetméter. A korábbi években is sok vita tárgyát képezte ennek az értéknek a számítása, ugyanis óriási különbségek lehetnek (kaptunk adatot 2000 Ft/m² és 44 000 Ft/m² értékről is), célszerű ezért inkább érdekességként, mint számadatként gondolni erre az értékre.

Az előző évhez képest a válaszadók fele érzékelte, hogy nőtt a bevétele, míg 31 % esetében csökkent és 19%-nál nem változott. Ezt az eredményt különösen hangsúlyosan kell kezelni, ugyanis hosszú évek óta először kaptunk olyan eredményt, amely bevétel növekedést jelez a válaszadók jelentős hányadában (emlékeztetőül: 2010-ben 56%, 2011-ben 78%, 2012-ben 80% számolt be forgalom csökkenésről). A forgalom növekedését összehasonlítottam a fejlesztésekre adott válaszokkal, s kiderült a bevétel növekedést elkönnyvelők 87%-a végzett valamilyen szintű fejlesztést.

A forgalom változást évszakonkénti bontásban vizsgálva kiderül, hogy a nyári időszakban az árudák 64%-a szenvedett a forgalom csökkenésétől. A tavaszi forgalommal egyértelműen elégedett volt mindenki, a válaszadók 83%-a szerint ebben az időszakban nőtt a forgalma.

A vásárlások átlagértéke esetében évről évre csökken a szórás, 2012-ben már az árudák 88%-ában 2000-5000 Ft volt az átlagos vásárlási érték. Két évvel korábban még csak a vásárlások 67%-a esett ebbe az értékhatárba.

A válaszadók szerint az árudába belépő látogatók 65%-a szokott vásárolni. Itt nincs különösebb meglepetés, évek óta 63-68 % közötti értéket mérünk.

Az árudák bevételeinek 76%-a származik növényértékesítésből, a fennmaradó 24% ipari termékek és egyéb kertészeti kiegészítők forgalmazásából. A korábbi időszakokhoz képest itt sem látható érdemi változás, a növényi hányad jellemzően 70-75%. Ez főleg a külföldi adatok ismeretében meglepő, hiszen ott a tapasztalatok szerint egyre jelentősebb hányadát adják a bevételeknek a kertészeti

kiegészítők és a vendéglátás. A növények között a selejt hányad 5 %, itt hosszú évek óta nincs változás, és az értékek szóródása is minimális.

A klasszikus kereskedelmi tevékenységek mellett az árudák 85 %-a végez más jellegű feladatokat is. A válaszadók fele foglalkozik kertépítéssel, kerttervezéssel vagy parképítéssel. Növény termesztési tevékenységgel a válaszadók egynegyede rendelkezik. A korábbi években az említett arányok épp fordítottak voltak, lényegesen többen foglalkoztak dísznövény termesztéssel, mint kertépítéssel.

A növények importjával kapcsolatban kevésbé oszlottak meg a válaszok, mint azt megszokhattuk. Az árudák 90%-a jelezte, hogy forgalmaz import növényt, s az esetek kétharmadában ezek a növények Olaszországból érkeztek. Akik forgalmaznak olasz eredetű növényt, jellemzően a készletük 14 %-át adják. A válaszadók egy ötöde holland növényeket is forgalmaz, ők készletük 10%-át szerzik be innen. Német, dán és lengyel növényeket a válaszadók csupán pár százaléka forgalmaz. A korábbi években a holland növények aránya volt jellemző, ez 2012-ben fordult meg az olaszok javára.

A kérdőív minden évben kitér a különböző termékcsoportok forgalmának alakulására is. A válaszadók háromnegyede a gyümölcsfák, szőlőoltványok és évelők forgalmának növekedéséről számolt be. Ezt sok árudással folytatott beszélgetés is megerősítette, az előbb említett növények iránt évek óta nem látott keresletet tapasztaltak. Ezzel szemben a mediterrán növények, illetve a cserepek, kaspók iránt láthatóan csökkent a kereslet, a válaszadók közel fele szerint. A balkonnövények, díszcserjék, vízinövények esetében azonos a forgalom csökkenéséről, növekedéséről, illetve változatlanságról beszámoló aránya ez leginkább arra enged következtetni, hogy az egyes területeken, más-más növények a kelendőbbek. Meglepetésre adhatnak okot a fenyőfélék, a korábbi évek megszokott forgalomcsökkenése után, a válaszadók majdnem fele változatlan forgalomról számolt be és csak harmaduk jelzett forgalom csökkenést. Ez komoly fordulópontra, hiszen az évek óta tartó drasztikus forgalom csökkenési tendencia megtorpanni, lassulni látszik. A kérdés az, hogy a forgalmuk ezen a mélyponton marad a továbbiakban is, vagy egy lassú növekedésre számíthatunk. A virágföldek, trágyák esetében viszont jórészt változatlan forgalomról és enyhe növekedésről kaptunk adatokat. A szobanövény, gypszyonyeg, növényvédőszer, kerti szerszám esetében a válaszadók több mint fele jelezte, hogy ezen termékeket nem tartja. Ahol forgalmazzák ott a forgalom jórészt stagnált a korábbi évekhez hasonlóan. Házhozszállítással továbbra sem foglalkozik az árudák harmada (ez évek óta nem változott), ugyanakkor akik végeznek ilyen tevékenységet a korábbi évekhez képest 10-15 % emelkedésről számoltak be a szolgáltatás iránt.

Hegedüs András